

Dél-Nyírség, Erdőspuszták LEADER Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégia - „Draft” 2014-2020

Nyíradony, 2016.03.11.

Szajbert Ákos

Munkaszervezet vezető

Dél-Nyírség, Erdőspuszták LEADER Egyesület

Tel.: +36/20/371-4695

E-mail: delnyirsegleader@gmail.com

Vezetői összefoglaló

1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU2020 és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz
 2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata
 3. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása
 4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése
 - 4.1 Helyzetfeltárás
 - 4.2 A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések
 - 4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások
 - 4.4 SWOT
 - 4.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása
 5. Horizontális célok
 - 5.1 Esélyegyenlőség
 - 5.2 Környezeti fenntarthatóság
 6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása
 7. A stratégia beavatkozási logikája
 - 7.1 A stratégia jövőképe
 - 7.2 A stratégia célhierarchiája
 8. Cselekvési terv
 - 8.1 Az intézkedések leírása
 - 8.2 Együttműködések
 - 8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei
 - 8.4. Kommunikációs terv
 - 8.5. Monitoring és értékelési terv
 9. Indikatív pénzügyi terv
- Kiegészítő információk
- Mellékletek

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Földrajzi elhelyezkedése kedvező	Legjelentősebb probléma továbbra is a foglalkoztatottság alacsony, szintje, a nagyarányú munkanélküliség, a foglalkoztatottak pedig nagy arányban az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokhoz tartoznak.
Nagyvárosok – Debrecen és Nagyvárad - közelsége (európai szintű felsőoktatás és szolgáltatások, munkalehetőségek, illetve potenciális felvevő piac)	A térség problémája, hogy a népességmegtartó képessége gyenge, erősödik a magasabban képzett munkaerő elvándorlása
A megyeszékhely agglomerációjához közel fekvő, valamint a centrum települések: demográfiai, iskolázottsági, foglalkoztatási mutatóival kiemelkednek a térség községei közül.	A foglalkoztatottság, a munkanélküliség és az iskolázottsági viszonyok tekintetében legrosszabb helyzetben a kisebb és határmenti települések vannak, ahol nagyarányú a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok jelenléte.
Az térség erdősültsége jelenleg is igen magas, az országos átlag feletti	A térség Debrecentől távolabb fekvő településeinek közös jellemzője, hogy folyamatosan veszítve lakosságukból, bizonytalan jövedelemszerző lehetőségekkel rendelkeznek. Lakói között magas a tartós munkanélküliek, a rendszeres szociális segélyre jogosultak aránya.
A térség adottságai nemcsak erdőgazdálkodási szempontból fontosak, hanem vadgazdálkodási és turisztikai lehetőségeket is rejtene (a vadgazdálkodás színvonalára nemzetközi hírű – Gúth).	A munkanélküliség, a pénztelenség és az egyéb szociokulturális tényezők is segítik a munkanélküliséggel sújtott rétegek újtermelődését
A térségben a mező-vad-erdőgazdálkodás és halászat nemzetgazdasági ágakban működő vállalkozások aránya az összes vállalkozáson belül meghaladja az országos és a megyei átlagot	Jelentős lemaradás van a lakhatási körülmények terén.
Jelentős területek esnek a Natura 2000-es hálózatra	A kedvezőtlen infrastrukturális adottságokkal rendelkező települések nehezen tudnak bekapcsolódni abba a gazdasági vérkeringésbe, amely a térség központjában, Debrecenben koncentrálódik
Az akcióterület gazdag páratlan történelmi emlékekben és kulturális kincsekben, számos műemlékkel rendelkezik	A térségben a mezőgazdasági termékszerkezeten belül az extenzív és intenzív kultúrák aránya nem megfelelő, az állatállomány száma alacsony. A mezőgazdasági termékek jelentős mennyisége feldolgozatlanul hagyja el az akcióterületet. Az innovációs képesség alacsony vagy nincs hatékonyan kihasználva.
Intenzíven jelen vannak a népi hagyományok, nemzetiségi kultúrák, jellemző a sokszínűség.	Az akcióterület szereplőinek együttműködése gyenge, a fejlesztéseket egymástól függetlenül valósítják meg, kockázatkerülő magatartás jellemzi a térséget.
Kialakult, kialakított sport- és szabadidő központok (Nyíradony, Hajdúhadház, Vámospércs, Nyírácsád)	A helyi vállalkozások erősen tőkeszegények és a vállalkozások nagy része csak 1-2 főt foglalkoztató egyéni vállalkozás, vagy betéti társaság.
Magas a fiatalok aránya	A vízgazdálkodás jelenlegi rendszere nem hatékony, a ciklikusan jelentkező belvíz és aszály jelentős mértékben elbizonytalanítja a mezőgazdasági termelést.
Az akcióterületen bűncselekmények száma kedvező értéket mutat	Környezetvédelem helyi társadalmi szintű modelljei még nem alakultak ki.
Az akcióterület természeti adottságaiból és gazdálkodási hagyományaiból adódóan a mezőgazdaság hosszabb távon is a helyi gazdaság kulcsszereplője.	Turisztikai lehetőségek kiaknázatlansága
A termelési szerkezetben elsődleges helyet foglal el a szántóföldi növénytermesztés (különösen: búza, kukorica), valamint a munka-intenzív zöldség- és gyümölcstermesztés (torma, zeller, málna, etc.).	Debrecennek nincs olyan társtelepülése, amellyel központi funkcióinak egy részét megoszthatná.
Kiemelkedően magas a megújuló energia potenciál	

LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
Alternatív, megújuló energiaforrások kiaknázása - biomassa, napenergia, geotermikus energia	Az infrastrukturális fejlesztések elmaradása, illetve elhúzódása ronthatja a térség versenypozícióját.
A háztáji/önálló gazdálkodás fejlesztése, állattartás ösztönzése, a mezőgazdasági termékek feldolgozási szintjének emelése. A felhalmozott tudás és meglévő infrastruktúra kihasználása. Alternatív földhasználati módok (biogazdálkodás) termelői és értékesítői integráció fejlesztése.	A mezőgazdasági termelés bizonytalansága és a piacra jutás feltételeinek elmaradása folyamatos termeléskiesést jelenthet.
Határmenti és nemzetközi együttműködések - "híd szerep" erősítése	Az éghajlatváltozás negatív hatásai az akcióterület mezőgazdasági termelésére.
Debrecen (és Nagyvárad) meglévő gazdasági és szellemi erőforrásainak tudatosabb felhasználása az innovációk elterjesztésének érdekében	A térség további tőkegyengülése a termelés szűkítését eredményezheti, valamint csökken a vidék települések munkahelyteremtő képessége.
Az akcióterületen található hungarikumok (torma, pálinka) kiaknázása	A vidéki településeken található szolgáltatások hiánya miatt a térség népességmegtartó képessége tovább gyengül, az elvándorlás fokozódik
A térség gazdag történelmi, kulturális, népi hagyományaira épülő turisztikai, környezetgazdálkodási szolgáltatások fejlesztése	A területfejlesztési és vidékfejlesztési források kiesése, illetve alacsony hatásfokú felhasználása tovább növeli a meglévő térsadalmi feszültségeket, rontja a meglévő erőforrások egymásra épülő felhasználását.
Helyi Termékek előállításának, piacra jutásának, és az ezekhez kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése	A helyi önkormányzatoknak saját forrásaiknak nagyobb arányát kell a szociális problémák kezelésére fordítaniuk.
A térség adottságai nemcsak erdőgazdálkodási szempontból fontosak, hanem vadgazdálkodási és turisztikai lehetőségeket is rejtnek	A munkanélküliség megoldatlansága, a pénztelenség és az egyéb szociokulturális tényezők tovább segítik a halmozottan hátrányos helyzetű, perifériára szorult társadalmi rétegek újtermelődését.
Hagyományos know-how, ötletbörzék, innovációs műhelyek kialakítása, működtetése.	
Tradicionális falusi és kisvárosi életmód modellek fejlesztése, mely növeli az identitástudatot	
Egészséges háztáji termékek iránti növekvő belföldi kereslet.	

Jövőkép

A Dél-Nyírség, Erdőspuszták térsége 2030-ra megőrzi természeti értékeit, a sikeres közösségeinek és vállalkozásainak köszönhetően javul a térségben élők életminősége, javul a Közösség népességmegtartó képessége, nő a térség versenyképessége és turisztikai vonzereje. A helyi közösségek adottságaira és hagyományaira építve – támaszkodva a megyeszékhely gazdaságélénkítő és munkahelyteremtő hatására – fenntartható, kiegyensúlyozott, lakosai számára minőségi szinten élhető környezet lesz.

Jövőkép szerint:

- A térség kedvező földrajzi fekvését, természeti adottságait és kulturális értékeit fenntartható módon történő kihasználása
- A térség területén egészséges települési környezet kerül kialakításra, megőrizve a meglévő természeti értékeket, minőségi szinten élhető környezet jön létre, amely hozzájárul a térség népességmegtartó erejének növeléséhez is. A vidéki területek olyan értékekkel rendelkező élettérre válnak, ahol a fiatalok és idősek egyaránt megtalálják jövőjüket, boldogulásukat.
- A társadalom megújítása terén fontos szerepet kapnak a helyi közösségek, ezáltal hozzájárulva a társadalmi tőke, az állampolgári részvétel és civil szektor, valamint a közösségi művelődés intézményeinek megerősítéséhez, a közösségfejlesztés módszertanának alkalmazásához.
- Debrecen (és Nagyvárad) meglévő gazdasági és szellemi erőforrásainak tudatosabb felhasználása az innovációk elterjesztésének érdekében.
- A Dél-Nyírség, Erdőspuszták LEADER Egyesület Helyi Akciócsoport 2014-2020-as időszakra vonatkozó vidékfejlesztési célrendszerének kialakítását a térségre vonatkozó, korábban bemutatott pozitív és negatív adottságainak, lehetőségeinek és veszélyeinek maximális figyelembe vétele mellett befolyásolta számos kapcsolódó európai uniós és hazai tervezési dokumentum, a Miniszterelnökség Agrár-vidékfejlesztésért Felelős Államtitkársága és a Lechner Nonprofit Kft. iránymutatásai, továbbá a tervezés egyes stádiumaiban lefolytatott társadalmi egyeztetés során elhangzott számos előremutató vélemény, észrevétel és javaslat.

Átfogó célok:

1. A Dél-Nyírség, Erdőpuszták természeti adottságaira, hagyományaira és közösségeire alapozott, fenntartható helyi gazdaságfejlesztés, mely növeli a foglalkoztatást és erősíti a térség versenyképességét.
2. A térségben jelentkező szegénység és társadalmi kirekesztés csökkentéséhez, a munkaképes korú lakosság munkanélküliségi szintjének mérsékléséhez szükséges, illetve a helyi társadalom életminőségének javításához kapcsolódó szolgáltatásfejlesztés.

Specifikus célok

1. A térség értékein alapuló fenntartható és versenyképes vállalkozások
2. Helyi termékek előállításának, hozzáadott érték növelésének és hatékony piacra jutása
3. A térség adottságaira épülő turizmus fejlesztése
4. A helyi társadalom önszerveződő képességének növelése
5. Településkép megőrzése (megújuló erőforrások alkalmazása), a településen élők életminőségének javítása
6. Közösségfejlesztés, leszakadó társadalmi csoportok esélyegyenlőségének növelése

Intézkedések

1. Civil szervezetek kis értékű eszközbeszerzése
2. Civil szervezetek szakmai programjának megvalósítása, térségi rendezvények
3. Turisztikai tevékenységek ösztönzése
4. Vágópontok kialakítása
5. Helyi termék előállítás, hozzáadott érték növelés és piacra jutás
6. Kedvezőtlen szocio-demográfiai térségi folyamatok megtörése
7. Községi terek és kapcsolódó szolgáltatások
8. Helyi szolgáltatásfejlesztés, nem mezőgazdasági vállalkozások támogatása

I. Civil szervezetek kis értékű eszközbeszerzése

- **A támogatható tevékenység területek meghatározása** Támogatás keretében a civil szervezet tevékenységéhez kapcsolódó, nem járó eszközbeszerzés és fejlesztés támogatható.
 - **A jogosultak köre:** Az Akciócsoport területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező civil és nonprofit szervezetek, egyházi jogi személy.
 - **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**
 - a) A kedvezményezett vállalja, hogy együttműködési megállapodást köt e Helyi Akciócsoporttal, melynek célja a Helyi Fejlesztési Stratégia időszakos aktualizálásában való konzultáción történő részvétel.
 - b) A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően bemutatkozó anyagot készít a fejlesztésről, melyet eljuttat a LEADER Helyi Akciócsoport számára, honlapon történő megjelenés céljából, biztosítva a nyilvánosságot és a LEADER program népszerűsítését.
 - c) A kedvezményezett vállalja, hogy fejlesztés egy részét vagy egészét a helyi vagy HACCS térségi vállalkozásokkal valósítja meg.
 - d) A kedvezményezett vállalja, hogy a fejlesztés keretén belül beszerzett eszközök, gépek használatát és tárolását nem helyezi át az Akciócsoport településeiről az üzemeltetési időszak alatt.
- Nem lehet piactorzító, kizorító vagy helyettesítő hatása a fejlesztésnek.
- Csak a pályázati felhívás megjelenése előtt legalább 60 nappal bejegyzett szervezetek jogosultak támogatási kérelmet benyújtani.
- A LEADER program eredményeit népszerűsítő marketingtevékenység a projekt kötelező része, melynek költségei a pályázat keretében elszámolandó.

- **Tervezett forrás:**

az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagyságát: 90.000.000 Ft

a támogatás arányát: Az Akcióterület gyenge gazdasági mutatói, illetve periférikus helyzete miatt indokolt a nagyobb arányú támogatások alkalmazása a következők szerint:

Nyíradonyi Járás: 100 %

Derecskei Járás: 100 %

Hajdúhadházi Járás: 90 %

Debreceni Járás: 75 %

a projektméret korlátait: 100.000 – 1.000.000 Ft
- **A megvalósítás tervezett időintervalluma: 2016 - 2022**
- **Kimeneti indikátorok:**

támogatott projektek száma: 100-150 db

A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:

Vállalkozás 0 db

Nonprofit szervezet- 100-150 db

Önkormányzat - 0 db

II. Civil szervezetek szakmai programjának megvalósítása, térségi rendezvények

- **A támogatható tevékenység területek meghatározása:**

Támogatás adható:

szakmai műhelyek, konferenciák, oktatások megrendezésére, ahol módszertanilag koordinált szakmai munka, tudásátadás folyik.

helyi közösségek bevonásával megvalósuló helyi, illetve szakmai identitást erősítő események, vidéki közösségek erősítését szolgáló kezdeményezések, úgymint:

- mezőgazdasági, kulturális, gasztronómiai, egészséges életmódot népszerűsítő, helyi termékek és megújuló energiákhoz kapcsolódó rendezvény, fórum.

- **A jogosultak köre:** Az Akciócsoport területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező önkormányzatok, civil és nonprofit szervezetek, egyházi jogi személy.

- **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**

a) A kedvezményezett vállalja, hogy együttműködési megállapodást köt e Helyi Akciócsoporttal, melynek célja a Helyi Fejlesztési Stratégia időszakos aktualizálásában való konzultáción történő részvétel.

b) A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően bemutatkozó anyagot készít a fejlesztésről, melyet eljuttat a LEADER Helyi Akciócsoport számára, honlapon történő megjelenés céljából, biztosítva a nyilvánosságot és a LEADER program népszerűsítését.

c) A kedvezményezett vállalja, hogy fejlesztés egy részét vagy egészét a helyi vagy HACs térségi vállalkozásokkal valósítja meg.

Csak a pályázati felhívás megjelenése előtt legalább 60 nappal bejegyzett szervezetek jogosultak támogatási kérelmet benyújtani.

A LEADER program eredményeit népszerűsítő marketingtevékenység a projekt kötelező része, melynek költségei a pályázat keretében elszámolandó.

- **Tervezett forrás:**

az adott beavatkozási területre/intézkedésre alokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagyságát, 81.750.000 Ft

a támogatás arányát: Az Akcióterület gyenge gazdasági mutatói, illetve periférikus helyzete miatt indokolt a nagyobb arányú támogatások alkalmazása a következők szerint:

- *Nyíradonyi Járás: 100 %*
- *Derecskei Járás: 100 %*
- *Hajdúhadházi Járás: 90 %*
- *Debreceni Járás: 75 %*

a projektméret korlátait: 200.000 Ft – 2.000.000 Ft

- **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** 2016-2022

- **Kimeneti indikátorok:**

Támogatott projektek száma: 40 db

A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:

Vállalkozás 0 db

Nonprofit szervezet– 40 db

Önkormányzat - 0 db

III. Turisztikai tevékenységek ösztönzése

- **A támogatható tevékenység területek meghatározása**

Támogatás vehető igénybe

- a) a falusi szálláshely és kapcsolódó szolgáltatások kialakításához, már működő falusi szálláshelyek bővítéséhez, korszerűsítéséhez, akadálymentesítéséhez, szolgáltatásaik fejlesztéséhez
- b) egyéb szálláshely és kapcsolódó szolgáltatások kialakításához, már működő egyéb szálláshely és kapcsolódó szolgáltatások kialakításához, már működő egyéb szálláshelyek bővítéséhez, korszerűsítéséhez, akadálymentesítéséhez, szolgáltatásaik fejlesztéséhez.
- c) gyermek- és ifjúsági turizmushoz kapcsolódó minőségi szálláshelyek és kapcsolódó szolgáltatások kialakításához, már működő szálláshelyek bővítéséhez, korszerűsítéséhez, akadálymentesítéséhez, szolgáltatásainak fejlesztéséhez
- d) szálláshelyhez nem kötődő:
 - da) agroturisztikai szolgáltató tevékenységhez,
 - db) lovas turisztikai szolgáltatáshoz,
 - dc) sport- és vadászturizmushoz,
 - dd) erdei és ökoturizmushoz,
 - de) horgászturizmushoz,
 - df) vízi turizmushoz,

kapcsolódó épület, építmény illetve, egyéb attrakció kialakításához, bővítéséhez, fejlesztéséhez, átalakításához, marketing tevékenységéhez és eszközrendszer fejlesztéséhez.

- **A jogosultak köre:** Induló és működő mikrovállalkozás, természetes személy, nonprofit szervezet, egyházi jogi személy.

- **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**

- a) A kedvezményezett vállalja, hogy együttműködési megállapodást köt e Helyi Akciócsoporttal, melynek célja a Helyi Fejlesztési Stratégia időszakos aktualizálásában való konzultáción történő részvétel.
- b) A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően bemutatkozó anyagot készít a fejlesztésről, melyet eljuttat a LEADER Helyi Akciócsoport számára, honlapon történő megjelenés céljából, biztosítva a nyilvánosságot és a LEADER program népszerűsítését.
- c) A kedvezményezett vállalja, hogy fejlesztés egy részét vagy egészét a helyi vagy HACS térségi vállalkozásokkal valósítja meg.
- d) A fejlesztés elősegíti a térség gazdasági fejlődését.
- e) Munkahelyet őriz meg vagy munkahelyet teremt.
- f) Hozzájárul a térség helyi sajátosságaihoz (térség erőforrásaira épülő szolgáltatások) – „Bejárható Magyarország” – tematikához kapcsolódva.
- g) Nem lehet piactorzító, kizsároló hatású.

A LEADER program eredményeit népszerűsítő marketingtevékenység a projekt kötelező része, melynek költségei a pályázat keretében elszámolandó.

- **Tervezett forrás:**
 - az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagyságát: 150.000.000 Ft
 - a támogatás arányát: Az Akcióterület gyenge gazdasági mutatói, illetve periférikus helyzete miatt indokolt a jövedelemszerzésre irányuló fejlesztés nagyobb arányú támogatása a következők szerint:
 - Nyíradonyi Járás: 75%
 - Derecskei Járás: 75%
 - Hajdúhadházi Járás: 65%
 - Debreceni Járás: 55%
 - a projektméret korlátait: 200.000 Ft – 20.000.000 Ft
- **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** 2016-2022
- **Kimeneti indikátorok:**
 - Támogatott projektek száma: 8-12 db
 - A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:
 - Vállalkozás 4-6 db
 - Nonprofit szervezet- 4 db
 - Önkormányzat – 1-2 db

IV. Vágópontok kialakítása

- **A támogatható tevékenység területek meghatározása:** Támogatás vehető igénybe egy olyan hálózat kialakítására, melyben a község, a vállalkozói szféra, és a civil szféra együttműködésben hoz létre (vagy fejleszt), illetve működtet egy vágópontot - helyi termékek beszállítása, feldolgozása, felhasználása, értékesítése érdekében.
- **A jogosultak köre:** Induló és működő mikro-vállalkozás, természetes személy, nonprofit szervezet,.
- **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**
 - a) A kedvezményezett vállalja, hogy együttműködési megállapodást köt e Helyi Akciócsoporttal, melynek célja a Helyi Fejlesztési Stratégia időszaki aktualizálásában való konzultáción történő részvétel.
 - b) A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően bemutatkozó anyagot készít a fejlesztésről, melyet eljuttat a LEADER Helyi Akciócsoport számára, honlapon történő megjelenés céljából, biztosítva a nyilvánosságot és a LEADER program népszerűsítését.
 - c) A kedvezményezett vállalja, hogy fejlesztés egy részét vagy egészét a helyi vagy HACs térségi vállalkozásokkal valósítja meg.
 - d) A fejlesztés elősegíti a térség gazdasági fejlődését.
 - e) Munkahelyet őriz meg vagy munkahelyet teremt.
 - f) Hozzájárul a térség helyi sajátosságaihoz (háztáji állattartás ösztönzése).
 - g) Nem lehet piactorzító, kizáró hatású.
 - h) A vágópontnak a kistermelők által a közétkeztetésbe történő áru beszállítását is elő kell segítenie.

A LEADER program eredményeit népszerűsítő marketingtevékenység a projekt kötelező része, melynek költségei a pályázat keretében elszámolandó.
- **Tervezett forrás:**
 - *az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagyságát: 100.000.000 Ft*
 - *a támogatás arányát: Az Akcióterület gyenge gazdasági mutatói, illetve periférikus helyzete miatt indokolt a jövedelemszerzésre irányuló fejlesztés nagyobb arányú támogatása a következők szerint:*
 - *Nyíradonyi Járás: 75 %*
 - *Derecskei Járás: 75 %*
 - *Hajdúhadházi Járás: 65 %*
 - *Debreceni Járás: 55 %*
 - *a projektméret korlátait: 10.000.000 Ft – 25.000.000 Ft*
- **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** 2016-2022
- **Kimeneti indikátorok:**
 - Támogatott projektek száma: 4-6 db
 - A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:
 - Vállalkozás: 4-6 db
 - Nonprofit szervezet- o db
 - Önkormányzat – o db

V. Helyi termék előállítás, hozzáadott érték növelés és piacra jutás

- **A támogatható tevékenység területek meghatározása:** Támogatás vehető igénybe a helyi termékek előállítása, hozzáadott érték növelésének és piacra juttatásának elősegítése érdekében. A helyi termék a Dél-Nyírség, Erdőspuszták LEADER HACS illetékességi területén honos, vagy ott helyi munkaerő alkalmazásával megtermelt, előállított termék, helyi terméként meghatározott hagyományos termék.
- **A jogosultak köre:** Induló és működő mikro-vállalkozás, természetes személy, nonprofit szervezet, egyházi jogi személy
- **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**
 - a) A kedvezményezett vállalja, hogy együttműködési megállapodást köt e Helyi Akciócsoporttal, melynek célja a Helyi Fejlesztési Stratégia időszakos aktualizálásában való konzultáción történő részvétel.
 - b) A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően bemutatkozó anyagot készít a fejlesztésről, melyet eljuttat a LEADER Helyi Akciócsoport számára, honlapon történő megjelenés céljából, biztosítva a nyilvánosságot és a LEADER program népszerűsítését.
 - c) A kedvezményezett vállalja, hogy fejlesztés egy részét vagy egészét a helyi vagy HACS térségi vállalkozásokkal valósítja meg.
 - d) A fejlesztés elősegíti a térség gazdasági fejlődését.
 - e) Munkahelyet őriz meg vagy munkahelyet teremt.
 - f) Hozzájárul a térség helyi termékeinek kiaknázásához.
 - g) Nem lehet piactorzító, kizorító hatású.A LEADER program eredményeit népszerűsítő marketingtevékenység a projekt kötelező része, melynek költségei a pályázat keretében elszámolandó.
- **Tervezett forrás:**

az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagyságát: 200.000.000 Ft a támogatás arányát: Az Akcióterület gyenge gazdasági mutatói, illetve periférikus helyzete miatt indokolt a jövedelemszerzésre irányuló fejlesztés nagyobb arányú támogatása a következők szerint:

 - Nyíradonyi Járás: 75 %
 - Derecskei Járás: 75 %
 - Hajdúhadházi Járás: 65 %
 - Debreceni Járás: 55 %

a projektméret korlátait: 1.000.000 Ft -50.000.000 Ft
- **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** 2016-2022
- **Kimeneti indikátorok:**

Támogatott projektek száma: 6-12 db

A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:

 - Vállalkozás: 6-12 db
 - Nonprofit szervezet – o db
 - Önkormányzat – o db

VI. Kedvezőtlen szocio-demográfiai térségi folyamatok megtörése

- **A támogatható tevékenység területek meghatározása:** A támogatás keretében a következő tevékenységekre irányuló projektek támogathatók:
 - Hátrányos helyzetű népcsoportok esélyegyenlőségének előmozdítására, kompetenciáik és képzettségük növelése
 - Aktív idősödés lehetőségeinek megteremtése
 - Fiatalok tartása
 - Helyi tudástőke növelése
 - Integrációs rendszerek elindítása, működtetése, fejlesztése – háztáji gazdálkodás
 - Támogatni kívánjuk a térségi szükségletekhez igazodó képzéseket; a fiatalok munkába állását elősegítő programokat; a munkaképes korúak részére szemléletformáló mentális képzések megvalósítását. Szociális szövetkezetek létrehozását; az 55 év felettiek részvételével mentorálási programok beindítását a vidéki identitás (állattartás, növénytermesztés) visszaállítására. Parasport népszerűsítését; hátrányos helyzetű gyermekek és szüleik részére tanulás technikai, szociális, és kulturális képzések.
- **A jogosultak köre:**
 - Non-profit szervezetek, önkormányzatok, nemzetiségi önkormányzatok, egyházi jogi személy, szociális szövetkezetek, vállalkozások
- **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**
 - a.) Kifejezetten térséget érintő problémákra reagáló programok támogatandóak, kifejezetten a térségben élők esélyegyenlőségének és életminőségének javítására irányultan.
 - b.) Hozzáadott érték, hogy legalább 1 partnerszervezetet be kell vonnia a projektbe, ezzel elősegíti a térségi együttműködések kialakulását, növeli az aktivitást a térségben.
 - c) A kedvezményezett vállalja, hogy együttműködési megállapodást köt a Helyi Akciócsoporttal, melynek célja a Helyi Fejlesztési Stratégia időszakos aktualizálásában való konzultáción történő részvétel.
 - d) A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően bemutatkozó anyagot készít a fejlesztésről, melyet eljuttat a LEADER Helyi Akciócsoport számára, honlapon történő megjelenés céljából, biztosítva a nyilvánosságot és a LEADER program népszerűsítését.
 - e) A kedvezményezett vállalja, hogy fejlesztés egy részét vagy egészét a helyi vagy HACCS térségi vállalkozásokkal valósítja meg.
 - f) A fejlesztés elősegíti a térség gazdasági fejlődését.
 - g) A projekt típusától függően hozzájárul a térség helyi termékeinek kiaknázásához.
 - A LEADER program eredményeit népszerűsítő marketingtevékenység a projekt kötelező része, melynek költségei a pályázat keretében elszámolandó.

- **Tervezett forrás:**

az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagyságát: 100.000.000 Ft
a támogatás arányát: Az Akcióterület gyenge gazdasági mutatói, illetve periférikus helyzete miatt indokolt a nagyobb arányú támogatások alkalmazása a következők szerint:

Nonprofit szektor:

Nyíradonyi Járás: 100 %

Derecskei Járás: 100 %

Hajdúhadházi Járás: 90 %

Debreceni Járás: 75 %

Üzleti szféra:

Nyíradonyi Járás: 75 %

Derecskei Járás: 75 %

Hajdúhadházi Járás: 65 %

Debreceni Járás: 55 %

a projektméret korlátait: 500.000 Ft - 25.000.000 Ft

- **A megvalósítás tervezett időintervalluma: 2016-2022**

- **Kimeneti indikátorok:**

Támogatott projektek száma: 4-8 db

A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:

Nonprofit szervezet- 2-6 db

Vállalkozás: 2-4 db

Önkormányzat – 2-4 db

VII. Községi terek és kapcsolódó szolgáltatások

- **A támogatható tevékenység területek meghatározása:** Támogatás vehető igénybe a Dél-Nyírség, Erdőspuszták LEADER Egyesület tervezési területén működő non-profit szervezetek, egyházak, önkormányzatok által működtetett, már meglévő vagy új kül- és beltéri közösségi terek fejlesztésére, korszerűsítésére, megújuló energiák hasznosításával fejlesztésre, létrehozására, valamint ezek eszközökkel való felszerelésére, berendezésére és az ehhez kapcsolódó marketing tevékenységre.
- **A jogosultak köre:** Induló és működő mikrovállalkozás, természetes személy, nonprofit szervezet, egyházi jogi személy.
- **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**
 - a) A kedvezményezett vállalja, hogy együttműködési megállapodást köt e Helyi Akciócsoporttal, melynek célja a Helyi Fejlesztési Stratégia időszakos aktualizálásában való konzultáción történő részvétel.
 - b) A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően bemutatkozó anyagot készít a fejlesztésről, melyet eljuttat a LEADER Helyi Akciócsoport számára, honlapon történő megjelenés céljából, biztosítva a nyilvánosságot és a LEADER program népszerűsítését.
 - c) A kedvezményezett vállalja, hogy fejlesztés egy részét vagy egészét a helyi vagy HACS térségi vállalkozásokkal valósítja meg.
 - d) Építéssel járó projekt esetén kötelező a megújuló energiák hasznosítására irányuló fejlesztést megvalósítani a projekt keretén belül.

A LEADER program eredményeit népszerűsítő marketingtevékenység a projekt kötelező része, melynek költségei a pályázat keretében elszámolandó.
- **Tervezett forrás:**

az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagyságát: 100.000.000 Ft

a támogatás arányát: Az Akcióterület gyenge gazdasági mutatói, illetve periférikus helyzete miatt indokolt a nagyobb arányú támogatások alkalmazása a következők szerint:

Nyíradonyi Járás: 100 %

Derecskei Járás: 100 %

Hajdúhadházi Járás: 90 %

Debreceni Járás: 75 %

a projektméret korlátait: 500.000 Ft – 10.000.000 Ft
- **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** 2016-2022
- **Kimeneti indikátorok:** Támogatott projektek száma: 6-12 db

A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:

Vállalkozás: 0 db

Nonprofit szervezet- 10-15 db

Önkormányzat – 0 db

VIII. Helyi szolgáltatásfejlesztés, nem mezőgazdasági vállalkozások támogatása

- **A támogatható tevékenység területek meghatározása:** Az intézkedés keretében támogatásban részesülhetnek a szolgáltató szektorban tevékenykedő, munkahelyet teremtő induló és működő szolgáltató vállalkozások, munkahelyet megőrző működő vállalkozások, melyek tevékenységüket a Helyi Fejlesztési Stratégia településein végzik. Támogatásra kerülnek olyan vállalkozások, melyek végzett vagy tervezett tevékenységük keretében előtérbe helyezik megújuló erőforrások alkalmazását, hozzájárulva így a fenntartható fejlődés biztosításához. Az intézkedés hozzájárul a vállalkozások tevékenységi körébe tartozó fejlesztéseken túl új tevékenységek, új szolgáltatások bevezetéséhez szükséges fejlesztésekhez.
- **A jogosultak köre:** Induló és működő mikrovállalkozás, természetes személy – szolgáltató szektor
- **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**
 - a) A kedvezményezett vállalja, hogy együttműködési megállapodást köt e Helyi Akciócsoporttal, melynek célja a Helyi Fejlesztési Stratégia időszakos aktualizálásában való konzultáción történő részvétel.
 - b) A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően bemutatkozó anyagot készít a fejlesztésről, melyet eljuttat a LEADER Helyi Akciócsoport számára, honlapon történő megjelenés céljából, biztosítva a nyilvánosságot és a LEADER program népszerűsítését.
 - c) A kedvezményezett vállalja, hogy fejlesztés egy részét vagy egészét a helyi vagy HACs térségi vállalkozásokkal valósítja meg.
 - d) A fejlesztés elősegíti a térség gazdasági fejlődését.
 - e) Munkahelyet őriz meg vagy munkahelyet teremt.
 - f) Hozzájárul a térség szolgáltatásainak körének bővüléséhez.
 - g) Nem lehet piactorzító, kizorító hatású.

A LEADER program eredményeit népszerűsítő marketingtevékenység a projekt kötelező része, melynek költségei a pályázat keretében elszámolandó.
- **Tervezett forrás:**

az adott beavatkozási területre/intézkedésre alokkált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagyságát: 75.000.000 Ft

a támogatás arányát: Az Akcióterület gyenge gazdasági mutatói, illetve periférikus helyzete miatt indokolt a nagyobb arányú támogatások alkalmazása a következők szerint:

Nyíradonyi Járás: 75 %

Derecskei Járás: 75 %

Hajdúhadházi Járás: 65 %

Debreceni Járás: 55 %

a projektméret korlátait: 100.000 Ft – 10.000.000 Ft
- **A megvalósítás tervezett időintervalluma:**
- **Kimeneti indikátorok:**

Támogatott projektek száma: 10-20 db

A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:

Vállalkozás: 10-20 db

Nonprofit szervezet- 0 db

Önkormányzat – 0 db

További feladatok - 2016

- Helyi Fejlesztési Stratégiák elkészítésének támogatása
– VP-19.1-15 eredménye
- Stratégia kidolgozás további állomásai
- Együttműködések - határon belül és határokon átnyúló
- Végleges HFS
- 2014-2020-as működés
- Ügyfelek számára pályázatok meghirdetése

A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

		Forrás: EMVA LEADER 19.2 alintézkedés						
Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen	%
1	Civil szervezetek kis értékű eszközbeszerzése	10	50	30	0	0	90	10,04
2	Civil szervezetek szakmai programjának megvalósítása, térségi rendezvények	10	41,75	20	10	0	81,75	9,11
3	Turisztikai tevékenységek ösztönzése	20	100	30	0	0	150	16,73
4	Vágópontok kialakítása	25	75	0	0	0	100	11,15
5	Helyi termék előállítás, hozzáadott érték növelés és piacra jutás	30	170	0	0	0	200	22,3
6.	Kedvezőtlen szocio-demográfiai térségi folyamatok megtörése	25	75	0	0	0	100	11,15
7.	Közösségi terek és kapcsolódó szolgáltatások	0	100	0	0	0	100	11,15
8.	Helyi szolgáltatásfejlesztés, nem mezőgazdasági vállalkozások támogatása	20	55	0	0	0	75	8,37
Összesen		140	666,75	80	10	0	896,75	100

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Elérhetőségek:

Honlap: www.dnyeleader.eu

Tel.: +36/20/371-4695

E-mail: delnyirsegleader@gmail.com

Székhely: 4254 Nyíradony, Árpád tér 1.

Munkaszervezeti iroda: 4254 Nyíradony, Kossuth utca 38.